

MØREFORSKING

Årsrapport 2007

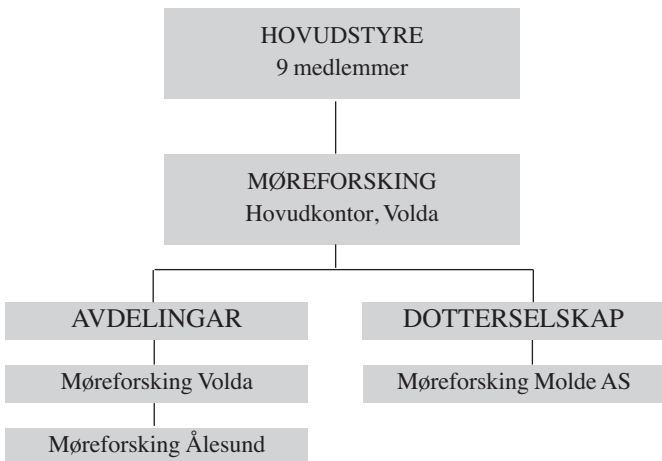
Formål

Møreforskning skal gjennom kunnskapsutvikling på utvalde områder medverke til utvikling og nyskaping i nærings- og samfunnsliv i regionen. Samstundes skal instituttet vere aktivt og

konkurransedyktig i det nasjonale og internasjonale forskings-systemet. Møreforskning skal ha ei innovativ rolle i samarbeid med regionalt næringsliv og offentlig forvaltning.

Organisasjon

(gjeldande frå 1.1.02)

Eit hovudstyre på ni medlemmer var i 2007 det øvste organet i stiftelsen. Hovudadministrasjonen for stiftelsen ligg i Volda.

Forskningsverksemda er lagt til dei to forskingsavdelingane *Møreforskning Volda* og *Møreforskning Ålesund* og dotterselskapet *Møreforskning Molde AS*. Aksjonærar i dotterselskapet er Møreforskning (51 %) og Høgskolen i Molde (49 %).

Hovudstyret i Møreforskning i 2007

Medlemmer

Adm. dir. Odd Einar Folland (leiar)
Ass.regional- og næringsdir. Bergljot Landstad
Underdirektør Gerd Slinning
Forskningsleiar Reidun Høydal
Styreleiar Ottar Ohren
Organisasjonsarbeidar Kjell Fevåg
Direktør Knut Stenerud (nestleiar)
Forskningsleiar Iren Stoknes
Stipendiat Lars J. Halvorsen

Personlege varamedlemmer

Dagleg leiar Solveig Strand
Fylkesutdanningsjef Per Hoem
Divisjonsdirektør Roar Tobro
Førsteamanuensis Vilmar Æsøy
Dagleg leiar Lasse Bræin
Distriktssekretær Per Ørnulf Andersen
Adm. dir. Torill Ytreberg
Adm. leiar Else Ragni Yttredal
Forskar Lage Lyche

Oppnemnande instans

Møre og Romsdal fylke
Møre og Romsdal fylke
Noregs forskingsråd
Høgskolane i Møre og Romsdal
Møreforskning Molde AS
Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Næringslivets Hovedorg. (NHO)
Avdelingane i Møreforskning
Personalet i Møreforskning

Hovudkontoret i Volda - administrasjonen i 2007

Direktør Bjørn Stave - Førstekonsulent Anne Aarskog - Konsulent Marit Eliassen

Publisering i 2007

I 2007 hadde konsernet Møreforskning følgjande tal publikasjonar:

- Vitskaplege artiklar i periodika eller seriar med fagfellevurdering (ISSN-titlar): 4
- Vitskaplege artiklar i antologiar: 1
- Fagbøker, lærebøker eller andre sjølvstendige utgjevingar: 1
- Kapittel eller artiklar i fagbøker, lærebøker, konferanserapportar og fagtidsskrift: 1
- Rapportar i eigen rapportserie: 54
- Rapportar i ekstern rapportserie: 2
- Rapportar til oppdragsgivarar (konfidensielle sluttrapportar): 8
- Foredrag/framlegging av paper/poster: 33
- Populærvitskaplege artiklar og foredrag: 51
- Leiarar, kommentarar, meldingar, kronikkar og liknande publisert i tidsskrift, dagspresse: 8

Meir informasjon om publikasjonane finst på Møreforskings heimeside: www.moreforsk.no.

Årsmelding

Generelt

Møreforskning er organisert etter ein *konsernmodell*. Konsernet var i 2007 sett saman av *Stiftelsen Møreforskning* og dotterselskapet *Møreforskning Molde AS*. Stiftelsen har dei to avdelingane Møreforskning Volda og Møreforskning Ålesund og eit hovudkontor lagt til eit sekretariat i Volda. Aksjonærar i dotterselskapet er Stiftelsen Møreforskning (51 %) og Høgskolen i Molde (49 %). Prinsippa for dotterselskapet si deltaking innanfor konsernet er regulert gjennom vedtekter og aksjonæravtale.

Det vart utført 37,8 årsverk ved konsernet Møreforskning i 2007. Årsverka fordelte seg med 8,1 på Møreforskning Volda, 11,8 på Møreforskning Ålesund, 2,4 på sekretariatet og 15,5 på Møreforskning Molde AS.

Omorganisering

Styret i Stiftelsen Møreforskning starta hausten 2004 eit arbeid med mål å finne ei ny organisering av instituttet som kunne medverke til ei betre samling av FoU-miljøa i fylket. Dei tre høgskolane i fylket og Møre og Romsdal fylke vart aktivt trekte inn i arbeidet. Det vart konkludert med at aksjeselskapsmodellen ville vere mest tenleg og Møreforskning AS vart skipa 8.6.2007. Med vernad frå 1.1.2008 er verksemda, dei tilsette og verdiane i stiftelsen, med unntak av ein stiftelseskapital på kr 300 000, overførte til Møreforskning AS. Det nye selskapet har følgjande aksjeeigarar: Møre og Romsdal fylke (36 %), Høgskolen i Molde (18 %), Høgskulen i Volda (18 %), Høgskolen i Ålesund (18 %) og Stiftelsen Møreforskning (10 %). Møreforskning Molde AS er dotterselskap i Møreforskning AS (51 %). Omorganiseringa vart endeleg godkjend av Stiftelsestilsynet den 23. januar 2008.

Formålet med den nye organiseringa er å legge grunnlag for utvikling av eit samla sett sterkare og meir robust og konkurransedyktig forskingsmiljø i fylket enn det som er vurdert som mogleg innanfor stiftelsen. Gjennom aksjonæravtalen mellom aksjonæranne i selskapet er det slått fast at Møreforskning AS skal ha ei fagleg forankring i fagmiljøa ved dei tre høgskolane som er aksjonærar i selskapet og fungere som høgskolane sin hovudreiskap for handtering av eksternt finansiert forskning. For å styrke prioriterte forskingsområde som er regionalt viktige, vart Møreforskning AS i samband med omorganiseringa tilført 11,8 mill. kroner i forskingsmidlar frå Møre og Romsdal fylke.

Stiftelsen Møreforskning vil i 2008 og vidare berre ha ei aksjeeigande rolle. Administrasjonen i stiftelsen er derfor tilpassa denne situasjonen. Direktør Bjørn Stave er utmeldt frå sitt verv og Roar Tobro har tiltrådt som administrerande direktør i Møreforskning AS.

Personale

I løpet av året var i alt 83 personar knytte til Møreforskings verksemd i heil- eller deltidstilting eller på timebasis. Av desse hadde 43 Møreforskning som hovudarbeidsgivar medan 39 hadde hovudstilling ved ein av dei samarbeid-

dande høgskulane. I den samla staben var det 12 med kompetanse som professor/forskar I og 23 med kompetanse som førsteamanuensis/forskar II. Tre av forskarane var i gang med vidareutdanning fram mot doktorgraden og ein disputerte i 2007.

Det er praktisert full likestilling i høve til alle stillingar og funksjonar ved instituttet, og det er i 2007 ikkje gjennomført spesielle tiltak på dette feltet.

Arbeidsmiljø – ytre miljø

Styret vurderer arbeidsmiljøet som godt. Det har ikkje vore rapportert om skadar eller ulykker. Samla sjukefråvær i konsernet var på 1,5 årsverk eller 4 % av det samla talet på årsverk. For Stiftelsen Møreforskning og Møreforskning Molde AS var sjukefråværet på høvesvis 5 % og 3 %.

Konsernet Møreforskning har ikkje aktivitet som har negative følgjer for det ytre miljøet.

Fagleg verksemd

Forskningsverksemda ved Stiftelsen Møreforskning var i 2007 fordelt på følgjande hovudområde: Fiskeri og havbruk, velferdsforskning (ungdoms-, utdannings- og helse- og sosialforskning), planlegging, organisasjon og styring (regional utvikling, næringsutvikling og evaluering av offentleg verksemd) og media og informasjon. Dessutan vart det arbeidd med å bygge opp forskning innanfor maritim sektor i nært samarbeid med Høgskolen i Ålesund. Dette er eit viktig satsingsområde sett i høve til næringsstrukturen i Møre og Romsdal.

Hovudområda for Møreforskning Molde AS er transportøkonomi, logistikk for privat og offentlig sektor og evaluering, utgreiing og analyse av offentlege tiltak og verkemiddel.

I 2007 vart det satsa vidare på å styrke engasjementet innanfor EU-forskinga. Dette resulterte i eitt nytt prosjekt innanfor EU's 7. rammeprogram. Samla var Møreforskning i 2007 deltakar på tre prosjekt innanfor 6. og 7. rammeprogram.

Stiftelsen har arbeidd med to strategiske instituttprogram (SIP) frå Forskningsrådet i 2007. Dette gjeld *"Auka verdiskaping av marine ressursar gjennom utnytting av ny teknologi"*, knytt til Møreforskning Ålesund og *"Kommunikativ planlegging og utvikling"*, knytt til Møreforskning Volda. Det første vart slutført i 2007 medan det siste vil bli avslutta i 2008. Eit nytt toårig SIP vil bli starta opp i 2008 i regi av Møreforskning Molde AS. Tema for dette er *"Videreutvikling av nytte-kostnadsanalyser; Investeringar under usikkerhet, irreversibilitet og imperfekte markeder"*.

I 2007 lyste Forskningsrådet ut midlar på programmet "Virkemidler for regional FoU og innovasjon" (VRI), som er Forskningsrådets nye hovudsatsing på forskning og innovasjon i norske regionar. Møre og Romsdal sin søknad var forankra i Regionalt utviklingsprogram for Møre og Romsdal (RUP) 2005-2008 og det regionale partnerskapet sett saman av Møre og Romsdal fylke, Innovasjon Norge, Møreforskning, høgskolane i fylket og det regionale næringslivet. Møreforskning stod som søkjar og prosjektansvarleg på vegner av partnerskapen, og VRI-sat-

Direktør Bjørn Stave.

singa i Møre og Romsdal fekk tildelt 11,5 mill. kroner frå Forskningsrådet og like mykje frå fylket for perioden frå hausten 2007 og ut 2009. Tidsperspektivet for programmet frå Forskningsrådet si side er 10 år.

VRI-satsinga i Møre og Romsdal rettar seg mot marine og maritime næringer, som er dei bærande næringsklyngene i regionen. Parallelt med prosjektet blir det gjennomført ei eiga følgjevaluering. VRI-satsinga er viktig både for å mobilisere fleire bedrifter til å drive systematisk forskings- og utviklingsarbeid og for å bygge opp under ei langsiktig strategisk satsing på kompetansebygging og styrke banda mellom dei tre høgskolane og Møreforskning AS.

Økonomi

Årsrekneskapan legg til grunn vidare drift av konsernet Møreforskning vidareført gjennom aksjeselskapet Møreforskning AS. Konsernet har hatt følgjande økonomiske utvikling dei tre siste åra:

2007	
Omsetning	33,27 mill. kroner
Årsresultat	1,33 mill. kroner
Eigenkapital 31.12	16,03 mill. kroner

2006	
Omsetning	27,56 mill. kroner
Årsresultat	0,35 mill. kroner
Eigenkapital 31.12	14,70 mill. kroner

2005	
Omsetning	28,26 mill. kroner
Årsresultat	0,52 mill. kroner
Eigenkapital 31.12	14,36 mill. kroner

Styret vurderer det slik at oversynet gir eit korrekt bilete over utviklinga, resultatet og selskapet si stilling. Grunnlaget for drifta ved inngangen til 2008 er godt både økonomisk og i høve til oppdragsdekninga.

Driftsinntektene for Stiftelsen Møreforskning og Møreforskning Molde AS var på høvesvis 20,85 mill. kroner og 12,97 mill. kroner. Rekneskapan viser eit årsresultat for konsernet med eit overskot på kr 1,33 mill. kroner. Dette er sett saman av eit årsresultat på kr 465 482 for Stiftelsen Møreforskning og eit årsresultat på kr 863 361 for Møreforskning Molde AS.

Av samla konserninntekter var 2,1 mill. kroner eller 6,32 % grunnfinansiering frå Noregs forskingsråd. I tillegg hadde konsernet tilskot frå Forskningsrådet på 1,1 mill. kroner til strategiske instituttprogram (SIP) og 1,368 mill. kroner i generelle midlar frå Møre og Romsdal fylke.

Styret i Møreforskning i 2007. Frå venstre: Gerd Slinning, Ottar Ohren, Odd Folland (leiar), Knut Stenerud (nestleiar), Lars J. Halvorsen, Iren Stoknes, Kjell Fevåg, Reidun Høydal, Bjørn Stave (direktør). Bergljot Landstad var ikkje til stades då biletet vart teke.

For konsernet har det i perioden 1998-2007 vore følgjande utvikling i fordelinga av prosjektinntektene etter kategoriar oppdragsgivarar:

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Statleg sektor	30 %	25%	21%	35%	36%	35%	39%	37%	40%	30% ¹⁾
Kommunal sektor	3%	11%	9%	11%	14%	12%	13%	12%	14%	19%
Næringsliv, organisasjonar, andre	32 %	27%	38%	22%	24%	23%	21%	27%	24%	24%
Forskningsrådet	35 %	37%	32%	32%	26%	30%	27%	24%	18%	23%
Utlandet									4%	4%

1) Inkluderer midlar frå Innovasjon Norge. Desse utgjorde 4,2% av prosjektinntektene i 2007.

Utsiktene framover

Møreforskning gjekk inn i 2008 med ei ny organisering, nytt styre og ny leing. Gjennom omorganiseringa kjem dei tre høgskolane i Møre og Romsdal inn som direkte eigarar av verksemda til Møreforskning AS, saman med Møre og Romsdal fylke.

Gjennom sterke band til samfunnet rundt er dei tre høgskolane viktige motorar for å tilføre arbeidskraft, kunnskap og innovasjonsevne til samfunnsutviklinga både regionalt og nasjonalt. Dei utdanningstilboda og den faglege kvaliteten som høgskolane står for, er avgjerande for kunnskapsutvikling, næringsutvikling og samfunnsutvikling i Møre og Romsdal på ei rekkje område. Forsknings- og utviklingsaktiviteten ved høgskolane har auka dei seinare åra og speglar dei arbeids- og utdanningsfelta som dei satsar på.

Møreforskning si rolle er å supplere og forsterke den auka forskings- og utviklingsaktiviteten i godt samarbeid og samspel med kvar av dei tre høgskolane, og å legge til rette for å auke den vitenskaplege produksjonen, å utdanne og rekruttere nye forskarar, bygge sterkare kunnskapsmiljø mm. Den nye organiseringa legg til rette for ei slik styrking av samarbeidet.

Rammevilkåra for høgare utdanning og forskning er for tida under diskusjon. Stjernø-utvalet la i januar i år fram si innstilling om framtidig struktur for høgare utdanning, og debatten om dette vil pågå framover både nasjonalt og regionalt. Samstundes ligg det forslag på bordet om å etablere regionale forskingsfond frå 2010. Desse fonda vil supplere dei nye Verkemidla for regional innovasjon (VRI) som kom på lufta i 2007. Til saman gjer dette at terrenget rundt dei regionale forskings- og utdanningsmiljøa er i

endring i retning av auka handlingsrom, moglegheiter for og krav til regionalt retta forskings-, innovasjons- og utviklingsarbeid.

Møreforskning AS går inn i 2008 med eit høgt aktivitetsnivå, god oppdragsdekning og opplever auka pågang om nye oppdrag både frå regionale og nasjonale kundar. Dette viser at etterspurnaden etter forskingstenester og kompetanse påskøyt frå næringsliv, lokalmiljø og offentlig forvaltning er aukande og god. Dette stiller krav til auka kapasitet i det samla kunnskapsmiljøet som høgskolane og Møreforskning utgjør, både gjennom nyrekruttering og langsiktig kompetansebygging i eigen regi. Sjølv om dei framtidige rammevilkåra neppe vil bli avklara før i 2010, vil styret i Møreforskning AS i løpet av 2008 gjennomføre ein strategiprosess for å peike ut framtidig kurs som kan møte denne utviklinga på ein offensiv måte.

Volda, 31.12.07/19.05.08

Jon Aasen
leiar

Anne Øie
nestleiar

Lasse Gallefoss

Randi Gammelsæter

Resultatrekneskap

Utdrag¹⁾

Stiftinga 2007	Stiftinga 2006	Møreforsking	Konsern 2007	Konsern 2006
Driftsinntekter				
21 000 746	18 272 037	Driftsinntekter	33 473 487	29 459 388
-152 282	-1 644 090	Endring oppdrag i arbeid og forsk.fakt.	-199 222	-1 899 844
20 848 464	16 627 090	Sum brutto driftsinntekter	33 274 265	27 559 544
Driftskostnader				
5 146 385	2 194 497	Direkte prosjektkostnader	6 348 820	3 063 188
12 864 684	12 500 250	Personalkostnader	21 870 027	19 959 840
167 370	239 114	Avskrivning	220 205	307 908
2 740 532	2 813 662	Andre driftskostnader	4 166 552	4 288 583
20 918 971	17 747 524	Sum driftskostnader	32 605 604	27 619 518
-70 507	-1 119 577	Driftsresultat	668 661	-59 974
535 989	348 404	Netto finanspostar	660 182	406 142
465 482	-771 173	Årsresultat	1 328 843	346 168
		Av dette minoritetsint. sin resultatandel	423 047	547 497
		Årsresultat etter minoritetsinteresser	905 796	-201 329

Balanse

Utdrag¹⁾

Eige				
5 149 416	5 208 028	Anleggsmidler	1 917 604	2 029 051
20 214 765	16 907 076	Omlaupsmidler	28 168 171	23 927 116
25 364 181	22 115 104	Sum eige	30 085 775	25 956 167
Eigenkapital og gjeld				
300 000	300 000	Innskoten eigenkapital	300 000	300 000
13 914 415	13 448 933	Opptent eigenkapital	15 733 054	14 404 211
11 149 766	8 366 171	Gjeld	14 052 721	11 251 956
25 364 181	22 115 104	Sum eigenkapital og gjeld	30 085 775	25 956 167

¹⁾ Fullstendig årsrekneskap og revisjonsmelding kan ein få ved å vende seg til Møreforskings administrasjon, postboks 325, 6101 Volda

Volda, 31.12.2007/19.05.2008

Jon Aasen
leiar

Anne Øie
nestleiar

Lasse Gallefoss

Randi Gammelsæter

Møreforskning Ålesund

Generelt

Møreforskning Ålesund (MFÅ) har lokaler ved sjøen i Gangstøvika, i nær tilknytning til Høgskolen i Ålesund sine anlegg innen havbruk og foredling.

MFÅ har sin hovedkompetanse innen anvendt forskning. En stor del av aktiviteten foregår i samarbeid med bedrifter i marine næringer.

Forskningsområder

Det aller meste av arbeidet er innenfor fiskeri og havbruk. En mindre oppdragsaktivitet pågår innen maritim teknologi og materialteknologi.

Arbeidet innen fiskeri og havbruk spenner over hele næringskjeden fra biologisk og ressursforskning, over fangst og foredling til produktutvikling og marked. Det er et utstrakt samarbeid med forskningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt. Samarbeidsavtaler er inngått med Havforskningsinstituttet, SINTEF Fiskeri og havbruk AS, AKVAFORSK og Grønlands Naturinstitutt.

MFÅ har ansvar for marint satsingsområde innenfor VRI (Virkemidler for regional FoU og innovasjon) og driver dette i nært samarbeid med Høgskolen i Ålesund. VRI er finansiert av Forskningsrådet og Møre og Romsdal fylke. MFÅ har støtte fra Forskningsrådet til et strategisk instituttprogram for er å styrke kompetansen innen marin bioteknologi og lagring/transport av levende sjømat.

Personale

Ved årsskiftet hadde avdelingen 14 personer med Møreforskning som sin hovedarbeidsgiver, og det ble utført totalt 11,8 årsverk i 2007.

Økonomi

MFÅ hadde 10,6 mill. kroner i inntekter. Grunnbevilgningen fra Forskningsrådet utgjorde 6,9 %. I tillegg finansierte Forskningsrådet også et Strategisk instituttprogrammet (SIP), som i 2007 utgjorde 7 % av bruttoinntektene. De øvrige inntektene kom fra oppdragsvirksomhet for næringsliv og offentlige instanser og prosjekter finansiert gjennom Forskningsrådet og Innovasjon Norge.

Bok om dyphavsressurser

Møreforskning har siden tidlig på 1990-tallet utført næringsrettet forskning og bygget opp kompetanse om utnyttelse av bifangst og nye arter i dyphavet. Langsiktig finansiering har gjort det mulig å arbeide tverrfaglig fra ressurs til marked i tett samarbeid med viktige næringsaktører. Arbeidet har vist at det finnes mange arter som kan utnyttes bedre, både som bifangst og i et direkte fiske. Resultatene fra utviklingsarbeidet er presentert i boken "Dyphavsarter fra Nord-Atlanteren". Utviklingsarbeidet har gitt lovende kommersielle resultater.

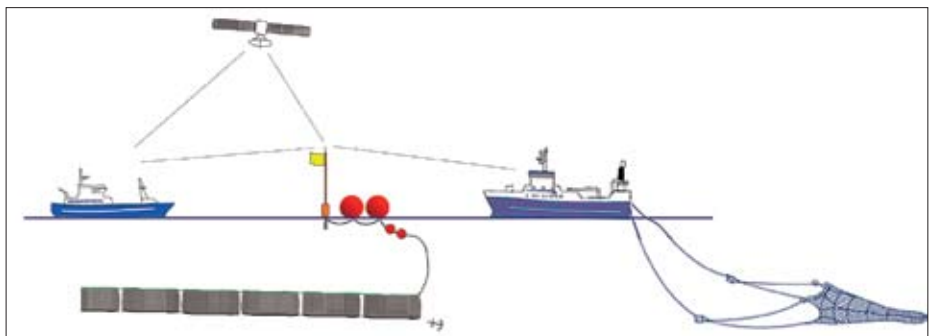
En har økt kunnskapen om dyphavet og avdekket interessante driftsmuligheter. Satsingen i dyphavet har også ført til at Norge er tildelt et større kvotegrunnlag for dyphavsarter i Nord-Atlanteren.

Siden dyphavsartene ofte har en annen kroppsform og størrelse, kan de være vanskelige å bearbeide. I samarbeid med redere, utstyrsleverandører og kunder i markedet har en funnet frem til egnede metoder for bearbeiding av disse artene. Disse metodene er grundig beskrevet i boka og illustrert med unike bilder av arter og produksjonsprosess. Boka er i tillegg illustrert med situasjonsbilder fra fangstfeltet. Gjennom utviklingsarbeidet er det utført mye nybrottsarbeid for å kartlegge råstoffegenskapene til artene. Mye av materialet er tidligere ikke publisert. Det finnes i dag svært lite litteratur om de produktmessige egenskapene til dyphavsartene. Det er derfor laget både en norsk og engelsk utgave av boka. I boka er det også matoppskrifter for noen av artene – så her kan en trylle fram de lekreste retter.

Boka gir ny kunnskap om artene og potensialet i dyphavet, både til faglig og allmenn bruk. Boka vil være et nyttig redskap for mannskapet om bord i båter som driver dyphavsfiske, for eksportbedrifter og kunder i markedet og andre som er interessert i livet i dyphavet.

Elektronisk bøyesporing

Line- og garnflåten har under spesielle forhold problem med å finne igjen fiskeredskapen som står i sjøen pga. dårlig sikt og strømforhold. Beregninger viser at en elektronisk bøye kan gi innsparinger i størrelsesorden en halv million kr. pr. år for autolinefartøy. Møreforskning Ålesund har gjennom prosjekt arbeidet med å utvikle et sporingsverktøy som kan brukes av fiskeflåten til å finne igjen passiv redskap som står i sjøen. Det er til nå avdekt eksisterende og mulig ny teknologi, samt undersøkt hvilke krav fiskerinæringen har til et hjelpemiddel. Et neste skritt er å finne et firma som kan utvikle et hensiktsmessig verktøy. Det finnes en rekke forskjellige produkter til sporing på markedet som bruker forskjellig teknologi. Erfaringene så langt tilsier at det bør satses på signal som går direkte mellom bøye og fartøy, og ikke via bakkestasjoner eller satellitter. Fiskerne ønsker et avansert system som automatisk viser posisjonene til bøylene på kartplotteren eller radarskjermen. Samtidig ønsker de sendere med lav pris på grunn

av faren for tap. I dag finnes det ikke dedikerte systemer som dekker kravet til funksjonalitet og pris, men to lovende teknologier som begge tilfredsstiller krav om pris og brukervennlighet bør utvikles videre.

Crustasea

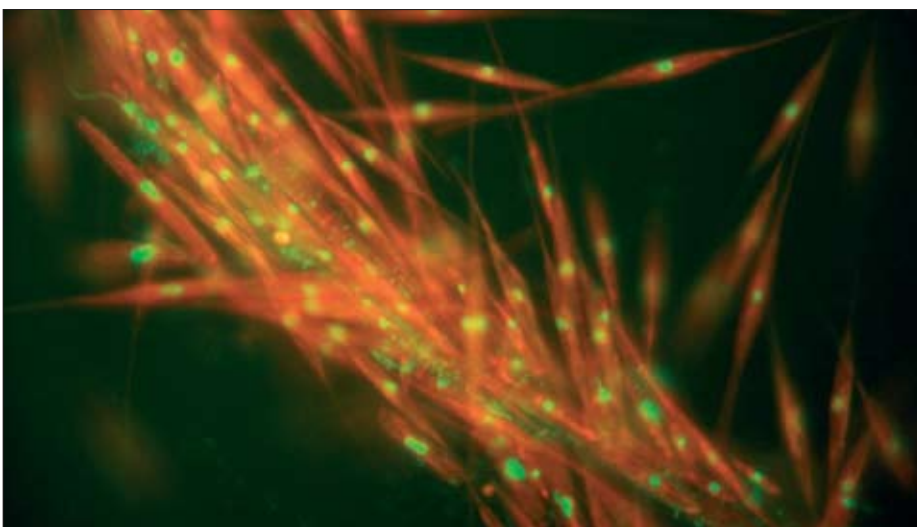
Etterspørselen etter skalldyr er økende både nasjonalt og på verdensbasis. Markedet ønsker flere av disse artene levert levende for å oppnå produkt med spesifikke kvalitetskrav. Møreforskning Ålesund er partner i det 3-årige kollektive EU-prosjektet Crustasea (www.crustasea.com) hvor hovedmålet er å redusere dødelighet fra fangst til marked med fokus på taskekrabbe, sjøkreps og europeisk hummer, dvs. beste praksis for håndtering om bord i fartøy, lagring og transport.

Av de 13,6 MNOK finansiert fra EU skal 22 % gå til "training" av næringsaktørene. Sortering av levende krabbe i forhold til matfylde er ett av punktene i prosjektet. Det utvikles to ulike maskiner basert på NIR (Near Infrared Reflexion) -teknologi. En effektiv sortering av levende krabbe i forhold til matfylde vil ha stor betydning for alle ledd i næringen. Bransjeorganisasjoner, små og mellomstore bedrifter og FoU-institusjoner fra Island, Irland, UK, og Portugal deltar. Norske sjømatbedrifters landsforening (NSL) er koordinator og Teknologisk Institutt prosjektleder i Crustasea.

Rolls-Royce

Gjennom et prosjektsamarbeid mellom Rolls-Royce Marine AS (prosjekteier), Møreforskning (prosjektleder) og Høgskolen i Ålesund arbeides det med å finne alternativer til dagens bunnsmøring på skip for å bekjempe begroing. Bekjempelse av begroing har vært gjort effektivt i flere tiår med lite miljøvennlige kjemiske stoff som tributyltinn (TBT). TBT har lekket til omgivelsene og dette har vist seg å ha mange negative effekter på marine organismer og organismer i nær tilknytning til havet. Begroingen (biofilmen) medfører økt drivstoff-forbruk og dermed økte utslipp til miljøet. Dannelsen av en biofilm på 0,13 mm – 0,50 mm tykkelse medfører en betydelig økning av drivstofforbruk og dermed utslipp til omgivelsene. I prosjektet blir det studert biofilmdannelse på ulike materialer med og uten behandling av tradisjonell og mer miljøvennlige karakter. Det er oppnådd en del lovende resultater som viser at mer miljøvennlige effektorer kan være løsningen for fremtidige alternativer til dagens bunnsmøring. Prosjektsamarbeidet har pågått i flere år og videreutvikles nå gjennom et prosjekt som skal gå over 2 år med finansiering fra Norges forskningsråd og Rolls-Royce Marine AS.

Microalge fotografert fra biofilm.

*Agnes C. Gundersen
Adm.leder/forskningsleder f.o.m. 1. sept.*

*Iren Skjåstad Stoknes var
Adm.leder/forskningsleder t.o.m. 31. aug.*

Administrasjon/forskningsledelse

Dr. ing. Iren S. Stoknes, adm.leder/forskningsleder t.o.m. 31. august
Dr. scient. Agnes C. Gundersen, adm.leder/forskningsleder f.o.m. 1. september
Siv.øk. Gunnar Gundersen, førstekonsulent
Ing. Harald Inge Haagensen, IT-ansvarlig

Vitenskapelig personell

Fiskeri og havbruk
Cand. scient. Jan Erik Dyb, forsker III
Fiskerikandidat Kari L. Fjortoft, forsker III
Dr. scient. Inge Fossen, forsker II
Dr. scient. Agnes C. Gundersen, forsker II
Cand. scient. Audny Hellebø, forsker III
Høgskolekandidat Ann Helen Hellevik, vit. kons.
Fiskerikandidat Margareth Kjerstad, forsker III
Bioingeniør Wenche E. Larssen, vit. kons.
Siv. ing. Jannicke F. Remme, forsker III
Cand. mag. Jan Erich Rønneberg, vit. kons.
M.Sc. Natalia Rønneberg, forskningsass. I
Førsteamanuensis/instituttleder Knut Sjøstad
Førsteamanuensis Anne Stene, HiÅ
Høgskolelektor Robert Wollf
Cand. real. Astrid K. Woll, forsker III
Dr. scient. Grete H. Aas, forsker II

Maritim teknologi

Dr. ing. Geirmund Oltedal, 1. aman. HiÅ

Materialteknologi

Mekaniker Andre Tranvåg, HiÅ
Dr. ing. Vilmar Æsøy, 1. aman. HiÅ

Møreforskning Volda

Generelt

Møreforskning Volda (MFV) held til på same område som Høgskulen i Volda (HVO), og har nært samarbeid og fagleg tilknytning til høgskulen.

Forskningsområde

MFV arbeider i hovudsak med forskingsprosjekt knytte til områda:

- Regional utvikling
- Velferdsforskning, inkludert utdanningsforskning

Det er også oppdragsverksemd innanfor andre område, som til dømes kultur og miljø.

Dei viktigaste oppdragsgjevarane er Norges forskingsråd og offentlig forvaltning på kommune-, fylkes- og statleg nivå. MFV hadde i 2007 også internasjonale prosjekt, finansierte gjennom EU-systemet.

På området Regional utvikling er forskinga retta mot regional utvikling i vid meining, til dømes utvikling av offentlege organisasjonar, næring og det sivile samfunnet. Det Strategiske instituttprogrammet (SIP) som er finansiert av Forskningsrådet i perioden 2002-2007, høyrer til dette forskningsområdet.

På området Velferdsforskning har MFV hatt prosjekt på felte ungdom og utdanning og helse- og sosial. Fellesnemnar for mange av prosjekta har vore planlegging og organisering av offentlege tiltak. Forsking knytt til psykisk helsevern i kommunane har vore eit viktig tema. I 2007 har MFV også sett i gang evalueringar av folkehelseiltaka "Helse i plan", "Partnerskap for folkehelse", "Tilskottsordninga til lågterskel fysisk aktivitet" og "Kommunehelseprofilar" på oppdrag frå Sosial- og helsedirektoratet (SHD). Evalueringane blir gjennomførde i samarbeid med NIBR og går ut 2009.

Personale

I 2007 hadde Møreforskning Volda gjennomsnittleg 10 tilsette i ulike stillingsstorleikar, i tillegg har 10 personar hatt engasjement eller bistillingar i 2007. Dei fleste av dei sistnemnde er tilsette ved Høgskulen i Volda. Totalt er utført 8,4 årsverk. Else Ragni Yttredal har vore administrativ leiar ved Møreforskning Volda sidan 1. januar 2006. Ho hadde permisjon frå stillinga i perioden 1.2.07 – 1.11.07. Då fungerte Randi Bergem og Finn Ove Båtevik i fellesskap som administrative leiarrar.

Økonomi

MFV hadde i 2007 bruttoinntekter på 5,7 mill. kroner. Mesteparten av verksemda ved MFV er oppdragsverksemd. Grunnløyvinga frå Forskningsrådet utgjorde knapt 10,6 % av bruttoinntektene. I tillegg finansierte Forskningsrådet også eit Strategisk instituttprogrammet (SIP), som i 2007 utgjorde 7 % av bruttoinntektene.

VRI – "Nye arbeidsmodeller for innovasjonsfremmende samhandling"

Norges forskingsråd og Møre og Romsdal fylke løyvde i 2007 midlar til forskingsprosjektet "Nye arbeidsmodeller for innovasjonsfremmende samhandling". Prosjektet vert leia av Møreforskning Volda og vert gjennomført av forskarar frå Møreforskning Volda og Høgskulen i Volda. Prosjektet, som er organisert som ei følgjeevaluering, er knytt til Møre og Romsdal si VRI-satsing. VRI-satsinga omfattar verkemiddel som skal styrke samarbeidet mellom forskning og næringsliv og gjennom det gi grunnlag for auka innovasjon og betre konkurransevne i det regionale næringslivet. Satsinga er spesielt innretta mot marine og maritime næringar. Føremålet med forskingsprosjektet er tredelt. For det første skal det gje eit systematisk oversyn over korleis VRI-verkemidla og dei ulike kompetanseutviklingspartnarskapa fungerer, kva utfordringar ein har i desse partnarskapa og i kva grad det er behov for å gjere endringar. For det andre skal følgjeevalueringa gje prosjektdeltakarane grunnlag for forbedring av deira organisatoriske praksis gjennom direkte tilbakemeldingar undervegs i evalueringa, og samlingar og workshops innretta mot å spreie erfaringar mellom dei ulike prosjekta. Det tredje føremålet er å systematisere desse erfaringane med tanke på å utvikle nye arbeidsmodellar for innovasjonsfremjande regional samhandling. Prosjektet er planlagt å gå ut 2009.

Evaluering av "Livskraftige kommunar" og "Grøne energikommunar"

I samarbeid med Vestlandsforskning (VF), Høgskolen i Oslo og Idébanken skal Møreforskning Volda i 2007-2009 evaluere programma "Livskraftige kommunar" og "Grøne energikommunar". Oppdragsgjevar for evalueringa er Kommunenes Sentralforbund (KS), medan Vestlandsforskning har prosjektleiinga. Felles for programma er at dei er knytte til miljø- og samfunnsutvikling og at dei begge nyttar kommunenettverk som arbeidsform. Evalueringa er retta mot kva resultat ein har nådd og kva som ikkje er nådd i forhold til dei måla som er sette for programma. Det vil i denne samanhengen særleg leggst vekt på å analysere verknadene av å ta i bruk nettverk som verkemiddel for å stimulere kommunane sitt arbeid med miljø- og samfunnsutvikling. Prosjektet skal gå ut 2009.

Grøne energikommunar satsar mellom anna på å spare energi og få ned klimagassutslepp.

Fysisk aktivitet på resept skal betre helsa. Møreforsking Volda evaluerer ulike modellar for slike ordningar.

Evaluering av ulike modellar for fysisk aktivitet, sunt kosthald og røykeslutt

Prosjektet vurderer ulike modellar for fysisk aktivitet, sunt kosthald og røykeslutt. Modellane blir prøvd ut i eit utval kommunar i fem fylke. Ordningane går under ulike nemningar som "Aktivitet på resept", "Fysak-resept", "Trim på resept" osv. Primært legar, men også fysioterapeutar, ernæringsfysiologar med fleire kan skrive ut ein resept der pasientane blir sende vidare til ein mottakssentral. Sentralane gir brukarane start-hjelp i ein prosess der målet er å endre levevanar. Gjennom evalueringa blir utviklingsarbeidet rundt modellane vurdert i eit kommunikativt planleggingsperspektiv. I tillegg står brukarperspektivet sentralt, der oppleving og utbytte av ordninga er tema. Evalueringa blir avslutta i 2008. Oppdragsgivar er Sosial- og helsedirektoratet.

*Else Ragni Yttredal,
adm. leiar*

Administrasjon 2007

Cand.polit Else Ragni Yttredal, administrativ leiar (permisjon 1.2.-1.11.2007)
Finn Ove Båtevik og Randi Bergem vikarierte i fellesskap i funksjonen administrativ leiar i perioden 1.2.-1.11.2007
Anne Aarskog, førstekonsulent
Marit Eliassen, konsulent

Forskarar

Dr. scient, Jørgen Amdam, professor HVO
Dr. agric Roar Amdam, professor HVO
Master i samfunnsplanlegging Johan Barstad, forskar III
Dr.polit Irene Velsvik Bele, førsteamanuensis HVO
Cand.polit Randi Bergem, forskar III
Dr.polit Finn Ove Båtevik, forskar II
Siviløkonom Inge Dyrhol, førstelektor HVO
Dr.philos Tor-Johan Ekeland, professor HVO
Master i spesialpedagogikk Siv Måseidvåg Gamlem, høskulelektor HVO
Cand.polit Lars J. Halvorsen, stipendiat
Mag.dr. Nathalie Homlong, førsteamanuensis HVO
Dr. polit Rune Kvalsund, professor HVO
Dr. polit Jon Olav Myklebust, professor HVO
Cand.polit Grethe Mattland Olsen, stipendiat HVO
Susanne Moen Ouff, vitskapleg konsulent
Cand.polit Geir Tangen, forskar III
Cand.polit Anders Tønnesen, forskar III
Cand.polit Else Ragni Yttredal, forskar III
Cand.polit Unni Aarflot, forskar III

Møreforskning Molde AS

Generelt

Møreforskning Molde AS (MFM) eies av Møreforskning AS (tidligere Stiftelsen Møreforskning) og Høgskolen i Molde (HiM). MFM har et tett samarbeid med HiM om utvikling av FoU-nettverk nasjonalt og internasjonalt og utvikling av samarbeid med regionens næringsliv og forvaltning. HiM har gjennom dr.grads-utdanning (logistikk) og mastergrads-undervisning innen flere fagdisipliner en vesentlig oppgave i forskerutdanningen, mens MFM er miljøets oppdragsenhet for anvendt FoU.

Styret for MFM

Fra venstre: Bjørn Berge, Sissel Heggdalsvik, Ottar Ohren (leder), Maria Sandsmark, Lasse Bræin (daglig leder) og Odd Folland (nestleder).

Virksomhetsområder i MFM

Møreforskning Molde arbeider innen fagområdene:

- Transportøkonomi
- Logistikk
- Næringsøkonomi
- Samfunn/Organisasjon/Ledelse

Personell

Selskapet har i snitt hatt 17 ansatte i hel- eller deltidsstillinger, og i 2007 ble det totalt utført 15,5 årsverk.

Økonomi

MFM hadde 13,0 mill kr i inntekter i 2007. Basisbevilgningen fra Forskningsrådet utgjorde 6 % av de totale inntektene. De øvrige inntektene er fra prosjektarbeid med finansiering fra private og offentlige oppdragsgivere.

Kunnskapsparken

MFM har kontorer i Kunnskapsparken. Her holder også Molde Kunnskapspark AS til, et selskap som arbeider med nyskaping og utvikling bl.a. gjennom en inkubator for nyetablerere. MFM deltar i dette arbeidet.

Aktuelle prosjekter innen de maritime næringene og petroleumsnæringene

Møreforskning Molde arbeider med flere prosjekter innen disse næringene, og vi gir her en oversikt over noen avsluttede og pågående prosjekter for å gi et inntrykk av virksomheten. På hjemmesiden er noen av prosjektene nærmere omtalt, og sluttførte prosjektrapporter er tilgjengelige (www.mfm.no).

Lean Shipbuilding

Prosjektet tar utgangspunkt i produksjonsfilosofien Lean Manufacturing, tilpasset masseproduksjon, med opphav i japansk bilindustri. Elementer fra denne filosofien er prøvd ut i dansk anleggsindustri med gode resultater, og idéen bak Lean Shipbuilding er å utvikle et teoretisk konsept for "slank skipsbygging" basert på utprøving av slike idéer på skipsverft i Møre- og Romsdal.

Finansiering: Norges Forskningsråd, 2006-2009

Utførende: Fafo, MFM og DTU (Danmark) og bedriftsprosjekter ved Ulstein Verft, Kleven Verft og Aker Yards

Nyskaping og næringsutvikling i Møre og Romsdal

Prosjektet skal studere innovasjon, rekruttering, kompetanse- og konkurranseutvikling innenfor den maritime klyngen. Bakgrunnen er strukturelle endringsprosesser knyttet til internasjonalisering, globale innkjøp og produksjonsarbeid, samt utfordringer med rekruttering og kompetanseutvikling hjemme i takt med disse endringene.

Finansiering: Gottlieb Moes Studiefond, NCE Maritime, 2008-2009

Utførende: MFM og HiM sammen med aktører i maritim klynge i Møre og Romsdal

Globalisering av regionale kunnskapsnettverk

Nyere innovasjonsteori legger vekt på at bedriftene i sin samhandling bidrar til sirkulasjon av varer, informasjon og kunnskap. Teoriene legger vekt på romlig og institusjonell nærhet, særlig med tanke på betydningen av taus kunnskap som har stor strategisk betydning. Er bedriftene forankret i regionale nettverk preget av åpenhet, kunnskapsdeling og tillit, så reduseres transaksjonskostnader samtidig som den kollektive læringsevnen fremmes og usikkerheten reduseres. Dette prosjektet skal undersøke om grunnlaget for regional innovasjonspolitikken endres når regionale kunnskapsnettverk forandres ved at nye aktører kommer inn på eiersiden eller ved at produksjon flyttes ut. Konsekvenser for politikk og bruk av virkemidler overfor nye kunnskapsnettverk skal analyseres med utgangspunkt i kunnskapsnettverk på Nord-Vestlandet.

Finansiering: Norges Forskningsråd, 2006-2009

Utførende: BI i samarbeid med MFM

Merkevarebygging som strategi for internasjonalisering av petroleumsnæringen i Midt-Norge

Boomen i petroleumsnæringen i Midt-Norge er drevet av høyt aktivitetsnivå i Norskehavet, høye oljepriser og at norske aktører dessuten har stor internasjonal virksomhet. Eksportverdien for næringene er på over 40 mrd NOK, og internasjonale etableringer gjør næringen mindre sårbar for variasjoner på norsk sokkel. Vi er i ferd med å få fram norske merkevarer i en mer moden petroleumsnæring og offshore servicefartøy er et eksempel, men også andre bedrifter vokser sterkt innen offshore service. Prosjektet skal arbeide med problemstillinger knyttet til vekstforløpet for petroleumsnæringen i Midt-Norge, hvilke merkevarer som kan identifiseres innenfor næringen og hvordan få fram flere merkevarer i denne næringen i Midt-Norge.

Finansiering: Økonomisk og administrativt forskningsfond i Midt-Norge, 2007-2009

Utførende: HiM og MFM

Samfunnsmessig konsekvensanalyse av Ormen Lange – fase 1

Ormen Lange, Norges nest største gassfelt, ble påvist av Norsk Hydro i 1997 og er bygget ut med havbunnsinstallasjoner kombinert med et landanlegg på Nyhamna i Aukra kommune for prosessering og eksport av gassen til Easington, England, via Langed. Hydro var operatør i utbyggingsfasen og Shell er operatør i driftsfasen.

Totale investeringer har vært godt over 50 mrd.kr. MFM har laget en samfunnsøkonomisk konsekvensanalyse av investeringer og drift.

Finansiering: Norsk Hydro, 2006-2007

Utførende: MFM

Regionale ringvirkninger av olje- og gassnæringen

Det er utarbeidet en nasjonal oversikt over ringvirkningsstudier av olje og gassnæringen og hva det er mulig å trekke ut om petroleumsvirksomhetens regionale effekter.

Rapporten viser til undersøkelser både av Ormen Lange og Snøhvitutbyggingen. Det trekkes fram problemstillinger knyttet til ringvirkninger av petroleumsvirksomheten i Barentshavet.

Finansiering: KR D, 2007

Utførende: Norut NIBR Finnmark, Universitetet i Tromsø, MFM

Fornyelse av kysttransporten

Kystfrakteleåten er gammel og forurensende, og myndighetene ønsker å fornye flåten og effektivisere kystlogistikken. Dette krever at både flåte og havnestruktur tilpasses varestrømmene med fokus på økonomisk drift, lastutnyttelse og miljø. Det skal utvikles nye fartøykonsept med fleksibilitet og kombinasjonsmuligheter i forhold til varestrømmer og framtidig totallogistikk, og det er samtidig et mål å flytte varestrømmer fra land til sjø.

Finansiering: Norges Forskningsråd og Fraktestartøyenes forening, 2008-2009

Utførende: Marintek og MFM samt 9 rederier, 3 verft, 3 utstyrsleverandører og NI.

Sjøtransport og utslipp til luft

Det er gjort en oppdatering av et tidligere arbeid (1997) om miljømessige virkninger av sjøtransport sammenlignet med alternative transportmidler i aktuelle konkurranse-situasjoner. Rapporten viser at sjøtransport er miljømessig gunstig når det gjelder gods, men i mindre grad gunstig for persontransport. Her drøftes også hva som påvirker forbruket av energi, betydningen av bruk av gass samt forventet endring i energibruk ved ferjeavløsningsprosjekter.

Finansiering: Rederienes Landsforening, 2006-2007

Utførende: MFM

Ny forsyningsterminal på Vestbase

Vestbase (Kristiansund) har satt i gang et forprosjekt for å analysere og prosjektere en ny og mer effektiv forsyningsterminal for offshoreaktiviteter. Idéen er å utrede en moderne omlastingsterminal for flere samtidige brukere. Utredningen gjennomføres sammen med ledende europeisk leverandør av lager og terminalløsninger.

Oppdragsgiver: Vestbase, 2007-2008

Utførende: MFM med samarbeidspartnerne StatoilHydro, Vestbase og Knudtzon senteret

Riggen Ocean Vanguard ved kai på Vestbase, Kristiansund. Fotograf: Helge Aasprong.

Daglig leder: Lasse Bræin.

Adminstrasjon

Daglig leder: Lasse Bræin

Førstekonsulent: Tone Finnøy Straumsheim

Forskningsledelse

Transportøkonomi: Svein Bråthen

Logistikk: Oddmund Oterhals

Næringsøkonomi: Arild Hervik

Vitenskapelig personell med tilsetning i MFM

(hel eller deltid)

Bjørn Greger Bergem, stud.siv.øk., rådgiver

Ove Bjarnar, cand.polit. forsker

Helge Bremnes, cand.polit. forsker

Lasse Bræin, MSc og MBA, forsker/daglig leder

Svein Bråthen, dr.ing., forskningsleder/første-

amanuensis HiMolde

Arnt Buvik, dr.oecon., forsker/professor HiMolde

Karolis Dugnas, MSc Logistics, forskningsass.

Hallgeir Gammelsæter, dr.polit., forsker/professor

HiMolde (slutt 1.4.07)

Fred Graham, seniorrådgiver (slutt 1.5.07)

Arild Hervik, cand.oecon. forskningsleder/professor

HiMolde

Jan Husdal, MSc GIS, forsker

Kjell Jansson, dr.oecon., forsker

Kristian Kristoffersen, MSc Logistics, forskningsass.

(slutt 31.12.07)

Arnt-Gunnar Lium, PhD Logistics, forsker (slutt

1.3.07)

Lage Lyche, cand.polit., samfunnsøkonom, forsker

(permisjon fra 1.9.06)

Erik Nettet, dr.polit., samfunnsøkonom, forsker /

førsteamanuensis HiA

Asmund Olstad, dr.oecon., forsker/førsteamanuensis

HiMolde

Oddmund Oterhals, dr.ing., forskningsleder

Bård Inge Pettersen, siv.ing., rådgiver (slutt 1.7.07)

Jens Rekdal, cand.polit., samfunnsøkonom, forsker

Mette Rye, cand.oecon., forsker (slutt 1.9.07)

Maria Sandsmark, dr. polit., samfunnsøkonom,

forsker

Arthur Sund, MSc Logistics, forskningsass.

Høgskoleansatte som har deltatt i prosjektarbeid

Dag Magne Berge, førsteamanuensis HiMolde

Judith Molka-Danielsen, førsteamanuensis HiMolde

Bjørn Foss, førsteamanuensis HiMolde (pensjonist)

Ingunn Gjerde, amanuensis HiMolde

Nigel Halpern, førsteamanuensis HiMolde

Harald M.Hjelle, samfunnsøkonom, førsteamanuensis

HiMolde

Beinta i Jákupsstovu, førsteamanuensis HiMolde

Eli Kjersem, timelærer HiMolde

Odd I. Larsen, professor HiMolde

Roar Lervik, avdelingsleder EUV HiMolde

Arne Løkketangen, professor HiMolde

Kai Olsen, professor HiMolde

Øivind Opdal, timelærer HiMolde

Eddie Rekdal, amanuensis HiMolde

Lars Rønhovde, amanuensis HiMolde

Øyvind Sunde, førstelektor HiMolde

Turid Aarseth, amanuensis HiMolde

Møreforsking AS tilbyr:

Forsknings- og utviklingsoppdrag

Møreforsking AS tar på seg forsknings- og utviklingsoppdrag på dei områda som er nemnde under omtalen av dotterselskapet og dei to forskningsavdelingane. Oppdragsgivarar er mellom anna Forskningsrådet, Innovasjon Norge, privat næringsliv og offentleg forvaltning.

Vi yter hjelp til utvikling av nye prosjekt. Dette inneber mellom anna arbeid med å formulere og organisere prosjekt, og å finne fram til aktuelle finansieringskjelder og aktuelle fagmiljø på område der vi sjølve ikkje har nødvendig kompetanse.

Kontakt med brukarane

Møreforsking AS legg vekt på god kontakt og nært samarbeid med oppdragsgivarar og andre brukarar av forskning. Det viser seg at dette er viktig for å få i gang ny forskning, for gjennomføring av prosjekta og for formidling av forskingsresultata. Ta difor gjerne kontakt med oss dersom du har aktuelle forskningsbehov eller idear til prosjekt som du ønskjer å drøfte.

Informasjon og formidling

Forskinga frå Møreforsking AS blir formidla gjennom bøker, artiklar i tidsskrift, rapportar og foredrag og gjennom radio, aviser og fjernsyn.

Møreforsking AS

Postboks 325, 6101 Volda
Telefon: 70 07 52 00. Faks: 70 07 52 01
Heimeside: www.moreforsk.no
E-post: moreforskning@moreforsk.no

Kontaktperson:
Direktør Roar Tobro

Avdelingar

Møreforsking AS Volda
Postboks 325, 6101 Volda
Telefon: 70 07 52 00. Faks: 70 07 52 01
Heimeside: www.moreforsk.no
E-post: moreforskning@moreforsk.no

Adm. leiar:
Cand.polit. Else Ragni Yttredal

Møreforsking AS Ålesund
Postboks 5075, 6021 Ålesund
Telefon: 70 11 16 00. Faks: 70 11 16 01
Heimeside: www.moreforsk.no
E-post: epost@mfaa.no

Adm. leiar/forskningsleiar:
Dr.scient Agnes C. Gundersen

Dotterselskap

Møreforsking Molde AS
Brittvegen 4, 6411 Molde
Telefon: 71 21 42 90. Faks: 71 21 42 99
Heimeside: www.mfm.no
E-post: mfm@himolde.no

Dagleg leiar:
Siv.ing. Lasse Bræin